

Na podlagi petega odstavka 48. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08 in 22/10) izdaja ministrica za gospodarstvo

P R A V I L N I K
o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa pogoje in omejitve gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (v nadaljnjem besedilu: pogoji in omejitve).

2. člen
(pojmi)

Pojmi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo enak pomen, kot jih določa Energetski zakon.

II. POGOJI IN OMEJITVE

3. člen
(vrste pogojev in omejitev)

Pogoji in omejitve se:

1. v primeru priprave in sprejemanja prostorskih aktov, namenjenih gradnji elektroenergetskih omrežij, določajo z izdelavo strokovnih podlag za umeščanje objektov in naprav, ki sestavljajo elektroenergetsko omrežje, v prostor (v nadaljnjem besedilu: strokovne podlage);
2. v primeru priprave in sprejemanja prostorskih aktov, namenjenih gradnji drugih objektov ali opravljanju dejavnosti na območjih, na katerih je elektroenergetsko omrežje že zgrajeno, na območjih, za katera je prostorski akt, namenjen gradnji elektroenergetskega omrežja, že sprejet in na območjih, na katerih je elektroenergetsko omrežje vključeno v 10-letni razvojni načrt systemskega operaterja prenosnega ali distribucijskega omrežja električne energije, določajo s smernicami za načrtovanje prostorskih ureditev in izdajo mnenj k predlaganim prostorskim ureditvam (v nadaljnjem besedilu: smernice in mnenja);
3. v primeru nameravanih gradenj ali opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja, ki je zgrajeno in obratuje, določajo s projektnimi pogoji za nameravane gradnje oziroma opravljanje dejavnosti in izdajo soglasij k projektnim rešitvam nameravanih gradenj oziroma opravljanja dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: projektni pogoji in soglasja).

4. člen

(način določanja pogojev in omejitev)

(1) Strokovne podlage se izdelajo na način, kot ga določa zakon, ki ureja prostorsko načrtovanje in ta pravilnik.

(2) Smernice in mnenja se določajo oziroma izdajajo na način, kot ga določa zakon, ki ureja prostorsko načrtovanje in ta pravilnik.

(3) Projektni pogoji in soglasja se določajo oziroma izdajajo na način, kot ga določa zakon, ki ureja graditev objektov in ta pravilnik.

5. člen (pristojni sistemski operater)

Za izdelavo strokovnih podlag, določanje smernic in izdajo mnenj ter določanje projektnih pogojev in izdajo soglasij je zadolžen sistemski operater, v katerega področje sodi določeno prenosno ali distribucijsko omrežje (v nadaljnjem besedilu: pristojni sistemski operater).

6. člen (podlage za določanje pogojev in omejitev)

Pri izdelavi strokovnih podlag, določanju smernic in izdaji mnenj ter pri določanju projektnih pogojev in izdaji soglasij se upoštevajo pogoji, kot jih določajo elektroenergetska tehnična pravila in varnostne stopnje, določene s tem pravilnikom za zemljišča, ki so v območju varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja (v nadaljnjem besedilu: varnostne stopnje) ter predpisi, ki urejajo varstvo pred elektromagnetnim sevanjem v naravnem in življenjskem okolju.

7. člen (elektroenergetska tehnična pravila)

- (1) Elektroenergetska tehnična pravila po tem pravilniku so:
1. slovenski standard SIST EN 50423-1 z naslovom »Nadzemni električni vodi za izmenične napetosti nad 1 kV do vključno 45 kV – 1. del: Splošne zahteve – Skupna določila«;
 2. slovenski standard SIST EN 50423-3-21 z naslovom »Nadzemni električni vodi za izmenične napetosti nad 1 kV do vključno 45 kV – 3-21. del: Nacionalna normativna določila (NNA) za Slovenijo (na podlagi SIST EN 50423-1: 2005)«;
 3. slovenski standard SIST EN 50341-1 z naslovom »Nadzemni električni vodi za izmenične napetosti nad 45 kV – 1. del: Splošne zahteve – Skupna določila«;
 4. slovenski standard SIST EN 50341-3-21 z naslovom »Nadzemni električni vodi za izmenične napetosti nad 45 kV – 3-21. del: Nacionalna normativna določila (NNA) za Slovenijo (na podlagi SIST EN 50341-1: 2002)«;
 5. slovenski standard SIST HD 637 S1 z naslovom »Elektroenergetske naprave nad 1 kV izmenične napetosti«.

(2) Standardi iz prejšnjega odstavka so dostopni pri organu, pristojnem za standardizacijo.

8. člen (varnostne stopnje)

- (1) Varnostne stopnje se po tem pravilniku razvrščajo v tri razrede:
1. območje I. varnostne stopnje, kamor se uvrščajo zemljišča v območju varovalnega pasu nadzemnega voda ali podzemnega voda nazivne napetosti 35 kV ali več, razdelilne transformatorske postaje (v nadaljnjem besedilu: RTP) in razdelilne postaje (v nadaljnjem besedilu: RP) nazivne napetosti 35 kV ali več;
 2. območje II. varnostne stopnje, kamor se uvrščajo zemljišča v območju varovalnega pasu nadzemnega voda ali podzemnega voda nazivne napetosti nad 1 kV do 35 kV ter zemljišča v območju varovalnega pasu RTP, RP in transformatorske postaje (v nadaljnjem besedilu: TP) nazivne napetosti do 35 kV;
 3. območje III. varnostne stopnje, kamor se uvrščajo zemljišča v območju varovalnega pasu nizkonapetostnega nadzemnega ali podzemnega voda z nazivno napetostjo do vključno 1 kV.

(2) Pri določitvi območij varnostnih stopenj iz prejšnjega odstavka se ob izdelavi strokovnih podlag, določanju smernic in izdaji mnenj ter pri določanju projektnih pogojev in izdaji soglasij uporabljata tabeli 1 in 2 Priloge, ki je sestavni del tega pravilnika.

9. člen

(dejansko stanje v prostoru in pridobivanje podatkov)

(1) Pri izdelavi strokovnih podlag, določanju smernic in izdaji mnenj ter pri določanju projektnih pogojev in izdaji soglasij se upošteva tudi dejansko stanje v prostoru, ki se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo prostorski informacijski sistem ali z ogledom na kraju samem.

(2) Za gradnjo ali opravljanje dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja so podatki o poteku trase elektroenergetskega voda, lokaciji RTP, RP ali TP in širini varovalnega pasu dostopni pri pristojnem sistemskem operaterju, za elektroenergetsko omrežje napetosti 110 kV in več pa tudi v zbirnem katastru gospodarske javne infrastrukture, ki ga vodi organ, pristojen za geodetske zadeve. V primeru dvoma se razdalje med zemljiščem z nameravano gradnjo oziroma dejavnostjo in elektroenergetskim omrežjem preverijo z geodetskim snemanjem, ki ga potrdi odgovorni geodet.

10. člen

(določanje projektnih pogojev in odločanje o izdaji ali zavrnitvi izdaje soglasja)

(1) Vlogo za določitev projektnih pogojev in izdajo soglasja vloži investitor ali nosilec dejavnosti pri pristojnem sistemskem operaterju. Vlogi, ki mora vsebovati podatke o investitorju ali nosilcu dejavnosti, se mora priložiti opis nameravane gradnje z navedbo njene namenske rabe in dimenzij ali izvajanja dejavnosti z navedbo lokacije in podatke o zemljiških parcelah z nameravano gradnjo oziroma izvajanjem dejavnosti.

(2) Pri določanju projektnih pogojev in odločanju o izdaji ali zavrnitvi izdaje soglasja mora pristojni sistemski operater poleg elektroenergetskih tehničnih pravil in varnostne stopnje upoštevati tudi zadnje stanje elektroenergetske tehnike ter naslednje pogoje:

- križanja in približevanja objektov, naprav in drugih infrastrukturnih objektov z elektroenergetskim omrežjem morajo biti omejena na najnujnejši obseg;
- pri izvedbi križanja podzemnih elektroenergetskih vodov morajo biti zagotovljeni vsi potrebni ukrepi, da se preprečijo dodatne obremenitve nanje;
- v primeru, če je potrebno obstoječe elektroenergetsko omrežje ali drug objekt, napravo ali omrežje, ki so potrebni za izvajanje gospodarske javne službe prenosa ali distribucije

električne energije, prestaviti zaradi graditve drugega objekta, naprave ali drugih razlogov, morajo prestavljeni deli ustrezati najmanj tehničnim parametrom obstoječega.

(3) Če se pri določanju projektnih pogojev ugotovi, da je potrebno zaradi nameravane gradnje oziroma opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu obstoječe elektroenergetsko omrežje ali drug objekt oziroma napravo, ki služi izvajanju gospodarskih javnih služb prenosa ali distribucije električne energije, dodatno zaščititi s posebnimi varnostnimi ukrepi ali povečati stopnjo varnosti, se lahko s projektnimi pogoji določi tudi izvedba drugih del, s katerimi se za nameravane objekte ali dejavnosti zagotovi varna graditev in uporaba oziroma varno izvajanje dejavnosti na zemljišču, ki leži v varovalnem pasu elektroenergetskega omrežja ter preprečijo negativni vplivi na zanesljivost prenosa ali distribucije električne energije. Stroški, ki nastanejo z izvedbo takšnih del, bremenijo investitorja objekta oziroma izvajalca dejavnosti.

(4) Med dela iz prejšnjega odstavka se uvrščajo naslednja dela:

1. pri nadzemnih elektroenergetskih vodih:
 - ojačitev stojnih mest ali elektroenergetskega voda,
 - ojačitev električne in mehanske izolacije elektroenergetskega voda,
 - nadvišanje stojnih mest elektroenergetskega voda,
 - zamenjava vrste vodnika,
 - zavarovanje ali prestavitev stojnih mest elektroenergetskega voda,
 - kabliranje doslej nadzemnega elektroenergetskega voda,
 - prestavitev nadzemnega elektroenergetskega voda,
 - izvedba ali predelava komunalne in druge gospodarske javne infrastrukture v varovalnem pasu elektroenergetskega voda,
 - zagotovitev nemotene uporabe delovnega pasu v varovalnem pasu elektroenergetskega voda,
 - ureditev nove dostopne poti do delovnega pasu v varovalnem pasu elektroenergetskega voda in
 - druga dela, s katerimi se lahko izvede ustrezna mehanska zaščita elektroenergetskega voda in zagotovi varna uporaba nameravane gradnje ali izvajanje dejavnosti na zemljišču, ki leži v območju varovalnega pasu nadzemnega elektroenergetskega voda.
2. pri podzemnih (kabliranih) elektroenergetskih vodih:
 - prekritje elektroenergetskega voda z armiranimi betonskimi ploščami,
 - prekritje elektroenergetskega voda z armiranim betonskim U-profilom,
 - obbetoniranje elektroenergetskega voda,
 - zaščita elektroenergetskega voda s kineto,
 - potek elektroenergetskega voda v zaščitni cevi, mikrotunelu ali tunelu,
 - uporaba zaščitne cevi za drugo infrastrukturo,
 - prestavitev podzemnega elektroenergetskega voda,
 - izvedba ali predelava komunalne in druge gospodarske javne infrastrukture v varovalnem pasu elektroenergetskega voda,
 - zagotovitev nemotene uporabe delovnega pasu elektroenergetskega voda,
 - ureditev nove dostopne poti do varovalnega pasu elektroenergetskega voda in
 - druga dela s katerimi se lahko izvede ustrezna mehanska zaščita elektroenergetskega voda in zagotovi varna uporaba nameravane gradnje ali izvajanje dejavnosti na zemljišču, ki leži v območju varovalnega pasu podzemnega elektroenergetskega voda.
3. pri RTP, RP in TP:
 - ojačitev ali prestavitev ograde RTP, RP in TP,
 - izvedba ali predelava komunalne in druge gospodarske javne infrastrukture v varovalnem pasu RTP, RP in TP,
 - zagotovitev nemotene uporabe delovnega pasu v varovalnem pasu RTP, RP in TP,
 - ureditev nove dostopne poti do delovnega pasu v varovalnem pasu RTP, RP in TP,
 - prestavitev ozemljitev RTP, RP in TP in

- druga dela s katerimi se lahko zagotovi varna uporaba nameravane gradnje ali izvajanje dejavnosti na zemljišču, ki leži v območju varovalnega pasu RTP, RP in TP.

11. člen

(zagotavljanje izvedbe projektnih pogojev)

Z namenom zagotovitve nemotenega izvajanja gospodarskih javnih služb prenosa in distribucije električne energije se s projektnimi pogoji lahko predpišejo določene obveznosti in ravnanja investitorja ali nosilca dejavnosti, s katerimi se zagotovi, da gradnja ali izvajanje dejavnosti ne bo vplivala na varno in zanesljivo obratovanje elektroenergetskega omrežja, in sicer:

1. ureditev gradbišča z vidika varstva pred dotikom delov pod napetostjo in napetostjo dotika, v primeru opravljanja dejavnosti pa izvedbo tehničnih rešitev, ki bodo trajno omogočale zanesljivo delovanje elektroenergetskega omrežja,
2. izvedbo zaščitnih ukrepov za zaščito pred posrednimi udari strele, z izvedbo ozemljitvenih sistemov in ukrepov za znižanje nevarnosti pred udari strele in drugih varovalnih ukrepov za zaščito pred električnim udarom,
3. vnaprejšnje napovedovanje izvajanja določene vrste aktivnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij,
4. predhodno izvedbo zakoličbe elektroenergetskih podzemnih in telekomunikacijskih vodov, ki služijo sistemskemu operaterju ali lastniku takšne infrastrukture,
5. posredovanje geodetskih izmer, kopije geodetskega elaborata, verificiranih podatkov in poročil o izvedenih delih v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij,
6. omejitve pri rabi zemljišč po izgradnji objekta ali ob izvajanju dejavnosti,
7. kritje stroškov zaradi izvedbe varnostnih ukrepov,
8. dovolitev dostopa in pregled izvajanja del s strani pooblaščenega osebe sistemskega operaterja na gradbišču ali zemljišču, kjer bo zgrajen objekt ali se bodo izvajale aktivnosti v zvezi z opravljanjem dejavnosti,
9. sklenitev pogodbe s sistemskim operaterjem o ustanovitvi služnosti za postavitve, rekonstrukcijo, vzdrževanje, nadzor in obratovanje elektroenergetskih vodov, ki prečkajo zemljišče z nameravano gradnjo ali izvajanjem drugih del, v kolikor takšna pogodba še ni sklenjena,
10. predložitev dokazila, da vrednosti elektromagnetnega sevanja ne presegajo mejnih vrednosti, določenih s predpisi, ki urejajo varstvo pred elektromagnetnim sevanjem v naravnem in življenjskem okolju in da bo objekt zgrajen v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov in
11. izvedbo drugih del ali dejanj, če je tako določeno s posebnim zakonom ali predpisi, izdanimi na podlagi zakona.

12. člen

(dovoljenje dejavnosti v območju varovalnega pasu)

(1) V območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij je dovoljeno opravljanje rednih kmetijskih opravil, kot so obdelava tal v kmetijske namene, dela s kmetijsko mehanizacijo in živalmi ter njihovi premiki, obratovanje in vzdrževanje naprav za kmetijske namene, gnojenje, sajenje poljščin, košnja travinj, paša živali in podobno (v nadaljnjem besedilu: redna kmetijska dejavnost) ter opravljanje druge dejavnosti, za katere je pridobljeno soglasje pristojnega sistemskega operaterja.

(2) Brez soglasja pristojnega sistemskega operaterja pri opravljanju redne kmetijske in druge dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih vodov ni dovoljeno nasipavanje ali nižanje terena.

(3) V območju varovalnega pasu že zgrajenega nadzemnega elektroenergetskega voda, pri katerem je razdalja med njegovo najnižjo točko in zemljiščem manj kot 5,0 m, ni dovoljeno sajenje rastlin in postavljanje opor, namenjenih kmetijstvu in sadjarstvu, katerih višina presega 2,5 m in namakanje zemljišč z uporabo cisterne in vodnega topa, v območju varovalnega pasu že zgrajenega podzemnega elektroenergetskega voda pa ni dovoljeno sajenje rastlin, katerih korenine segajo več kot 0,5 m globoko, obdelovanje zemljišč globlje kot 0,5 m, postavljanje opor, namenjenih kmetijstvu in sadjarstvu, katerih temelji segajo globlje kot 0,5 m in vkopavanje cevovodov za namakanje in oroševanje v sadjarstvu, razen če je predhodno pridobljeno soglasje pristojnega sistemskega operaterja.

(4) V primeru nameravane gradnje novega nadzemnega elektroenergetskega voda preko območja trajnega nasada (npr. hmeljišče ali sadovnjak s protitočnimi mrežami, preko gozda), mora razdalja med najnižjo točko voda in zemljiščem znašati najmanj 10,0 m, v primeru nameravane gradnje novega nadzemnega elektroenergetskega voda preko območij poljedeljskih površin pa mora takšna razdalja znašati najmanj 5,0 m, kolikor ni z elektroenergetskimi tehničnimi pravili zahtevana večja razdalja.

(5) V primeru nameravane gradnje novega podzemnega elektroenergetskega voda preko območij iz prejšnjega odstavka, se mora globina vkopa v zemljišče prilagoditi opravljanju kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti na takšnem zemljišču in praviloma ne more biti manjša od 1,5 m.

13. člen

(pogoji za gradnjo in uporabo objektov v območju varovalnega pasu)

(1) Investitor objekta, ki se namerava graditi v območju varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja, mora najmanj osem dni pred začetkom del pisno sporočiti pristojnemu sistemu operaterju lokacijo z nameravano gradnjo in datum začetka gradnje.

(2) Objekti, zgrajeni v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij, se lahko uporabljajo samo na način in pod pogoji, določenimi v soglasju pristojnega sistemskega operaterja.

(3) Obratovanje, uporaba in vzdrževanje objektov, zgrajenih v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij, se morajo izvajati na način, da ne ogrožajo varnega in zanesljivega obratovanja elektroenergetskega omrežja ali drugih objektov, naprav ali omrežij, ki so potrebna za izvajanje gospodarskih javnih služb prenosa ali distribucije električne energije ter da so zagotovljeni s tem pravilnikom določeni varnostni odmiki od delov pod napetostjo.

14. člen

(pogoji za izvajanje dejavnosti v območju varovalnega pasu)

(1) Izvajalec dejavnosti, ki se namerava izvajati v območju varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja, mora najmanj osem dni pred začetkom njenega opravljanja pisno sporočiti pristojnemu sistemu operaterju lokacijo nameravanega opravljanja dejavnosti in datum njenega začetka.

(2) Dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij se lahko izvajajo samo na način in pod pogoji, določenimi v soglasju pristojnega sistemskega operaterja.

(3) Dejavnost v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij se mora izvajati na način, da ne ogroža varnega in zanesljivega obratovanja elektroenergetskega omrežja ali drugih objektov, naprav ali omrežij, ki so potrebna za izvajanje gospodarskih javnih služb prenosa ali distribucije električne energije ter, da so zagotovljeni s tem pravilnikom določeni varnostni odmiki od delov pod napetostjo.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

15. člen (dokončanje postopkov)

(1) Postopki za določitev smernic k prostorskim aktom, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se dokončajo po predpisih, ki so veljali ob vložitvi vloge za njihovo določitev.

(2) Postopki za izdajo mnenj k prostorskim aktom, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se dokončajo po predpisih, ki so veljali ob vložitvi vloge za njihovo določitev.

(3) Določbe prejšnjega odstavka veljajo tudi za postopke za izdajo mnenj k prostorskim aktom, ki se začnejo po uveljavitvi tega pravilnika, če se mnenje izdaja na podlagi smernic, katerih postopek se je začel pred uveljavitvijo tega pravilnika.

(4) Postopki za določitev projektnih pogojev za gradnje ali opravljanje dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se dokončajo po predpisih, ki so veljali ob vložitvi vloge za njihovo določitev.

(5) Postopki za izdajo soglasij za gradnje ali opravljanje dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se dokončajo po predpisih, ki so veljali ob vložitvi vloge za določitev projektnih pogojev, na podlagi katerih se izdaja soglasje.

(6) Določbe prejšnjega odstavka veljajo tudi za postopke za izdajo soglasij za gradnje ali opravljanje dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij, ki se začnejo po uveljavitvi tega pravilnika, če se soglasje izdaja na podlagi projektnih pogojev, določenih pred uveljavitvijo tega pravilnika.

16. člen (uskladitev obstoječih objektov in dejavnosti)

(1) Z dnem uveljavitve tega pravilnika se šteje, da so obstoječi objekti, za katere je s predpisi, ki urejajo graditev objektov, predpisano gradbeno dovoljenje in so bili zgrajeni v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij ali se je gradnja začela pred uveljavitvijo tega pravilnika, zgrajeni oziroma da se gradijo v skladu s tem pravilnikom, če je bilo pred uveljavitvijo tega pravilnika izdano gradbeno dovoljenje.

(2) Z dnem uveljavitve tega pravilnika se šteje, da so obstoječi enostavni objekti, za katere je s predpisi, ki urejajo graditev objektov, določeno, da gradbeno dovoljenje ni potrebno in so bili zgrajeni v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij ali se je začelo z njihovo gradnjo pred uveljavitvijo tega pravilnika, zgrajeni oziroma da se gradijo v skladu s tem pravilnikom.

(3) Določbe prejšnjega odstavka veljajo tudi za opravljanje dejavnosti v varovalnem pasu elektroenergetskih omrežij, s katero se je začelo pred uveljavitvijo tega pravilnika.

(4) Z dnem uveljavitve tega pravilnika se lahko v varovalnih pasovih elektroenergetskih vodov ter RTP, RP in TP opravljajo dejavnosti, ki se uvrščajo v dejavnosti I. območja varstva pred elektromagnetnim sevanjem v skladu z Uredbo o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Uradni list RS, št. 70/96) le na zemljiščih, kjer je takšna dejavnost opredeljena v prostorskih aktih občin, veljavnih na dan uveljavitve tega pravilnika in se na teh zemljiščih takšna dejavnost z dnem uveljavitve tega pravilnika tudi izvaja.

17. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-177/2010
Ljubljana, dne 9. novembra 2010
EVA 2009-2111-0036

mag. Darja Radić l.r.
Ministrica
za gospodarstvo

[Priloga: Tabeli 1 in 2](#)